

VERTAALD DOOR ...

Wie vertaalt, loopt onvermijdelijk tegen de grenzen van de taal aan. In deze rubriek presenteert elke maand een vertaler zijn of haar weerbarstigste vertaalprobleem – en de uiteindelijke oplossing.

Babet Mossel

Wat is het grootste vertaalprobleem dat u bent tegengekomen?

Eigenlijk elke volgende zin. Maar ik herinner me een gekmakende woordspeling uit *Sabbath's Theater*, van Philip Roth (1995). De sjofele Mickey Sabbath krijgt tijdelijk onderdak in het chique New Yorkse appartement van een vriend, die de volgende ochtend vroeg naar zijn werk vertrekt. In de dure designkeuken staat een lucullisch ontbijt klaar voor Mickey, wiens jaloers spottende inventaris van de volle tafel aldus eindigt: “The breakfast crockery was that heavy yellow French stuff decorated with childlike renderings of peasants and windmills. Quimper. Beyond quimper.” *Quimper* mét hoofdletter (de Bretonse bakermat van dit aardewerk; uitspraak ‘kèng-pèr’) was logisch, *quimper* zónder niet (ik las automatisch ‘koewimpuh’). Het woord bleek alleen als plaatsnaam te bestaan.

Kort daarna stuitte ik op: “What have I achieved that could possibly quimper?” Zelfde probleem, zelfde handen in zelfde haar. En vijf pagina’s verder stond het er wéér!

Hoe hebt u het opgelost?

Later viel me ’s nachts opeens in dat Amerikanen *Quimper* uitspreken als *compare*, ofwel ‘kmpèh’! Nu kon ik een bruikbare woordspeling gaan verzinnen. De volgende ochtend diende zich meteen de juiste brainwave aan, met dit resultaat: “Het ontbijtservies was van dat zware gele Franse spul, verlucht met kinderlijke afbeeldingen van boeren en windmolens. Boerenbont. Boerenbon-ton.” En: “Wat heb ik bereikt dat ook maar in de verste verte zo boerenbont is?”

Gekwimper is in mijn privé-vertaalhuishouding een gevluegeld scheldwoord geworden.

Babet Mossel (Amsterdam, 1948) vertaalde werk van André Aciman, Louis Begley, Charlotte Brontë, Jonathan Coe, Philip Roth, Jorge Semprún, Vikram Seth, Anne Tyler e.a. Ze ontvangt op 19 maart de Martinus Nijhoff Vertaalprijs voor haar gehele oeuvre.

Foto: Irma Huischer